

Veloplagte Arnoldi: En dandy på valsen

Multikunstneren Per Arnoldi er rundhåndet med roser, øretæver og anekdoter fra et langt kunstnerliv herhjemme og i udlandet.

ERINDRINGER PER ARNOLDI SOLO

UMAGE ERINDRINGSGLIMT, NÆNSOMT
ILLUSTRERET
620 sider, 399,95 kr.
Gyldendal

LARS OLE KNIPPEL

kultur@jp.dk

Multikunstneren Per Arnoldis erindringsfragmenter fra en menneskealder er forrygende læsning. Ekkoet fra det oratoriske orakel banker på hver side og lader ikke læseren i fred for forstandige refleksioner, sylespidse kommentarer til kunsthistorikere og kollegaer, elegante sproglige finter samt fascinerende anekdoter fra ind- og udlandets kosmopolitiske miljøer. Det hele akkompagneret af en massiv namedropping, der kulminerer i den krukkede konklusion: »Summen af mine fejltagelser er min succes«.

Titlen "Solo" passer perfekt til den frihedselskende kunstner, som aldrig har været til kædedans og sammenslutninger eller spadseret i takt til tidsånden. Og som gennem karrieren har levet op til den ældre mentor Gunnar Aagaard Andersens replik, der har farvet, styret, beriget og defineret elevens professionelle liv:

»Og hvis du ikke kan lave noget, ingen har set før, skyldes det kun én ting: Mangel på fantasi!«

Per Arnoldi kom på det eksklusive hold, som skabte det ambitiøse og internationale tidsskrift "Mobilia", der foruden Aagaard Andersen talte Poul Henningsen, Svend Erik Møller med den excentriske Gunnar Bratvold som ansvarlig udgiver. Tæt på redaktionen rumstede den flamboyante teksttilbaron Percy von Halling-Koch, Verner Pantón, Nanna Ditzel, Rolf Middelboe, Hans Bendix, Jens Kaastrup-Olsen og Thomas Winding. Løjerne ophørte hurtigt på grund af dårlig økonomi, men idéerne levede videre, og den unge Per Arnoldi fik for alvor smag for kunst og design, som har givet ham både livsindhold og svingende indtægter.

Grafik om natten

Den lille Per voksede op på Østerbro i København, ikke midt i en jazztid, men lige efter, og oplevede det sorte helvede på Østersøgades Gymnasium med terperi og tortur i og uden for skolen. Stemningen af de kåde somre i Espergærde, tolket af et modtageligt sind under korn- og kønsmodningen, men før syndefaldet, er overmåde poetisk. Ved Øre-

Den 76-årige Per Arnoldi fortæller i "Solo" veloplagt om sit liv med kunsten. FOTO: JENS HONORÉ

Per Arnoldi: Plakat til British Rails, 1982.

sund havde forældrene erhvervet sig en grund og opførte et lille hus i landlige omgivelser.

Per Arnoldi hev en sprog-

lig studentereksamen i land, men hvad skulle der så ske på livets landevej? Han lod sig indskrive på det teologiske studium uden at møde

Grafisk Skole som lærer om natten! Når de regulære elever efter fyraften var listet over på Hviids Vinstue eller Kabysen i Nyhavn, overtog de forsmåede lokalet med trykpressen under den klare forudsætning, at de slettede alle spor efter sig.

Den slagfærdige gallerist Børge Birch henvendte sig i 1965 til Per Arnoldi, der på det tidspunkt aftjente sin værnepligt i Civilforsvaret, og dét blev starten på den unges avancement i dansk kunst. I erindringerne giver Per Arnoldi et glimrende portræt af den gamle modstandsmand, hvis næse for kvalitet og pengenes værdi var veludviklet.

Bogen vrirler med vel-skravne og personlige portrætter, bl.a. af Jørgen Haugen Sørensen, John Olsen og Robert Jacobsen, hvis christianshavnerkæft matchede Børge Birchs, og ikke mindst vennen, gymnasiekammeraten og maleren Steffen Jørgensen. Alle beskrivelser er båret af kærlighed til personerne, men ikke ukritiske. Smerteligt for Per Arnoldi var at melde afbud til Steffen Jørgensens begravelse, fordi præsten kun tillod ham at bruge tre minutter til afskeden:

»Jeg er professionel taler og havde ikke tænkt mig at brede mig en halv time eller mere, men jeg stiller ikke op for at tage afsked med en stor kunstner, min bedste ven og vores lange liv sammen, med tre minutter hængende over hovedet. Min degneallergi eksploderede«. Bogen gengiver manuskriptet, der er en indsigtsfuld nekrolog.

Andy Warhols samlefabrik

Som fordums naver – en rejssende håndværkssvend – drog dandyen og jazzelskeren Per Arnoldi også på valsen. Foreløbig afslører rejsepasset 25 lande. Dermed har han skaffet sig en enestående international platform med et kontaktnet, der vil gøre enhver ambassadør misundelig. Et hav af udstillinger og plakat- og designopgaver er skabt uden for Danmarks grænser og båret til berømmelsen. Vi hører f.eks. udførligt om samarbejdet med den verdensberømte britiske arkitekt Norman Foster, som han beundrer, men Andy Warhols »iscenesatte gentagelser som et postuleret unika« på fabrikken i New York kalder kun på forfatterens foragt.

På den hjemlige front samarbejdede Per Arnoldi med Jens Jørgen Thorsen i tv's kunstquiz. Han respekterede situationistens store viden, men »han gjorde kunsten ubodelig skade« som »en hyperintelligent charlatan og satte sig selv en skamstøtte«.

Per Arnoldi fortæller om sin konflikt med arkitekten Henning Larsen i forbindelse med opførelsen af Operan, hvor hr. Møller engagerede Per Arnoldi som kunstnerisk konsulent, og hvor gemytternes uoverensstem-

”

Jeg vil ikke stå i kø. Jeg vil ikke have særlige tegn, der udpeger de berømteste billeder. Jeg vil ikke have en guidedut i øret.

Per Arnoldi om den formynderiske museumslinje

melse mellem de to personligheder lignede en barsk skilsmisse. Per Arnoldi er ude med riven, da Louisiana i 2008 lånte en række Cézannebilleder og »i åbenbar mistillid til billedernes ophængningen med bombastiske, grossererpornografiske trick« og fortsætter:

»Ingen pyntesyg rabalder-scenografi er nødvendig. Men Louisiana, det store bilistmål, tror åbenbart mere på parkeringspladsen end på værkerne«.

Kirke og klat

Fra Bjørn Nørgaards bidrag til Akademirådets guldmedaljekonkurrence i 1969 citeres stærkt nedsættende udsagn om kongehuset, som ikke skal gentages her, for – som vi lærte på journalisthøjskolen – kan der ikke føres sandhedsbevis for en ringeagtssytring. Der er hip til Maja Lisa Engelhardts værk fra Øster Tørslev Kirke med bemærkningen:

»Jeg tror ikke, der i denne salige alliance, kirke og klat, er nogen, der bliver snydt.«

Per Arnoldi udpegedes i november 2010 til formand for Kunstrådet, men løb efter nogle måneder af pladsen. Den selvstændige kunstner, der allerede fra ungdommen var draget af cirkuslivets farver og frie liv, følte sig frihedsberøvet i et fængsel af formalia:

»Selv den voldsomste havkat i et vrirlende hyttefad kan få klaustrofobi.«

Per Arnoldis bog er kækommen i en tid med et ofte indspist kunstmiljø, og han retter en skarp kritik af tidens formynderiske museumslinje:

»Jeg kan ikke se dem (billederne, red.), hvis jeg skal følge hverken en pil, en kronologi eller en strøm af mennesker på udflugt. Jeg vil ikke stå i kø. Jeg vil ikke have særlige tegn, der udpeger de berømteste billeder. Jeg vil ikke have en guidedut i øret. Jeg vil heller ikke have grimme margueriteskilte, der fortæller mig, at her er smukt. Jeg laver mit eget hierarki eller lader være. Jeg vil ikke have skilte, der i vejkanten med et lille piktogram af et kamera varslar, at der kommer et godt snapshot forude. Jeg skal nok selv se efter eller lade være. Jeg vil hverken vises vej eller stoppes op. Jeg vil selv.«

op, forsøgte i 1960 forgæves at blive optaget på Kunstakademiet efter at have modtaget privat undervisning hos den tysk-jødiske flygtning Harald Isenstein og hos grafikerne og billedhuggeren Gunnar Hossy, men nåede da at bjærge en lærereksamen.

Per Arnoldi snusede til journalistikken på Politikens Pressefoto, mødte her en stribe egoer og ramte omgående kammertonen. Han kunne ikke blive journalist-elev på Rådhuspladsen (man tog dengang ikke elever på de store blade), men gerne på Herning Dagblad. Imidlertid ønskede han ikke en deportation til heden efter sin buldrende hærværksperiode i hovedstaden.

Efter afvisningen til kunstakademiet blev Per Arnoldi indlemmet i en kreds af unge, som fik professor Søren Hjorth Nielsen fra